

Sygn. akt III CNP 8/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie ze skargi W. Ż. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 28 stycznia 2016 r., sygn.akt II Ca .../15,
wydanego w sprawie z powództwa P.Ż.i T. Ż.
przy interwencji ubocznej Gminy Miasta [...] przeciwko W. Ż. o eksmisję,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 września 2017 r.,

- 1. odrzuca skargę,**
- 2. oddala wniosek pełnomocnika skarżącego adw. P. J. o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w [...], po rozpoznaniu sprawy z powództwa P. Ż. i T. Ż., przy interwencji Gminy Miasta [...], przeciwko W. Ż. o eksmisję, wyrokiem z dnia 29 stycznia 2015 r. nakazał pozwanemu W. Ż., aby opuścił i opróżnił ze swoich rzeczy opisany w sentencji lokal mieszkalny i wydał go powodom, ustalił, że pozwanemu przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego z zasobów Gminy Miasta [...], wstrzymał wykonanie eksmisji do czasu złożenia przez Gminę oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego i orzekł o kosztach procesu.

Na skutek apelacji powodów, Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 28 stycznia 2016 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego i ustalił, że pozwanemu nie przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego, uchylił orzeczenie o wstrzymaniu wykonania eksmisji i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

W dniu 9 listopada 2016 r. pozwany W. Ż. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 28 stycznia 2016 r., zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów: art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (jedn. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1610 ze zm. – dalej: „u.o.p.l.”) przez przyjęcie, że pozwanemu nie przysługuje lokal socjalny, art. 14 ust. 6 u.o.p.l. przez zaniechanie wstrzymania wykonania eksmisji do czasu złożenia pozwanemu oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego, art. 712 § 2 k.c. przez przyjęcie, że syn pozwanego mógł użyczać pozwanemu zajmowany przez siebie lokal mieszkalny pomimo braku zgody byłej żony pozwanego i art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez nieuwzględnienie, że możliwości zarobkowe pozwanego w chwili zamknięcia rozprawy nie pozwalały mu na zapewnienie sobie lokalu mieszkalnego. W konkluzji skarżący wniósł o stwierdzenie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z art. 14 ust. 4 i 6 u.o.p.l., art. 712 § 2 k.c. i art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku przysługuje – jak wynika z art. 424¹ § 1 k.p.c. – tylko wtedy, gdy przez wydanie zaskarżonego wyroku stronie została wyrządzona szkoda. Ma to być szkoda

wyrządzona „przez wydanie” zaskarżonego wyroku, co oznacza, że między wydaniem wyroku a szkodą musi zachodzić normalny związek przyczynowy oraz że szkoda musi być – w stosunku do tego wyroku – poniesiona później.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., do wymagań konstrukcyjnych skargi należy m.in. uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, spełnienie tego wymagania polega na złożeniu przez skarżącego oświadczenia, że szkoda wystąpiła – ze wskazaniem jej rodzaju i rozmiaru – oraz uwiarygodnieniu tego oświadczenia, co nastąpi wtedy, gdy twierdzenie zostanie uzasadnione na tyle, że będzie można uznać je za prawdziwe (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16 oraz z dnia 18 stycznia 2006 r., III CNP 22/05, OSNC 2006, nr 6, poz. 111).

Nie jest spełnieniem wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. odwołanie się do szkody, która jeszcze nie wystąpiła, szkodą majątkową w rozumieniu przepisów o skardze jest bowiem rzeczywisty, a nie tylko hipotetyczny uszczerbek w majątku skarżącego; nie stanowi jeszcze szkody samo powołanie się na pasywa w majątku wynikające z tytułu egzekucyjnego, jakim jest zaskarżony wyrok, bez równoczesnego uprawdopodobnienia, że wynikające z niego zobowiązania są realizowane (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2008 r., II BP 68/07, OSNP 2010, nr 1 - 2, poz. 6 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05 i z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05, OSNC 2006, nr 6, poz. 110, z dnia 29 listopada 2016 r., I CNP 55/15, nie publ., z dnia 21 grudnia 2016 r., II CNP 46/16, nie publ., z dnia 27 grudnia 2016 r., V CNP 61/16, nie publ. i z dnia 17 lutego 2017 r., V CNP 66/16, nie publ.).

Szkodą w rozumieniu przepisów o skardze może być także szkoda niemajątkowa, może to być jednak tylko taka szkoda, której naprawienia można skutecznie domagać się w obowiązującym stanie prawnym (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., III CNP 10/08, OSNC-ZD 2009, nr A, poz. 3, z dnia 20 grudnia 2007 r., IV CNP 192/07, nie publ., z dnia 20 stycznia

2011 r., IV CNP 88/10, nie publ. i z dnia 28 października 2011 r., III CNP 22/11, nie publ.).

Skarżący, dla spełnienia wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. przytoczył, że przez wydanie zaskarżonego wyroku został w dniu 10 sierpnia 2016 r. usunięty przez komornika z zajmowanego lokalu do pomieszczenia tymczasowego, w związku z czym doznał naruszenia godności, żyje w ciągłym zagrożeniu koniecznością ponoszenia opłaty w kwocie 600 zł miesięcznie za korzystanie z pomieszczenia tymczasowego i zmuszany jest pożyczać pieniądze na poniesienie tej opłaty. Swoją szkodę określa na kwotę 10 000 zł z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Twierdzenia te nie mogą być uznane za spełnienie wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku przysługuje – o czym była już mowa – tylko wtedy, gdy szkoda została wyrządzona „przez wydanie” zaskarżonego wyroku. Jeżeli szkoda nie wystąpiła albo wprawdzie wystąpiła, ale z innej przyczyny, skarga jest niedopuszczalna. Szkoda musi więc pozostawać w normalnym w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. związku przyczynowym z wydaniem wyroku, a nie z jego wykonaniem. Szkoda niemajątkowa w postaci krzywdy może być przy tym podłożem skargi zupełnie wyjątkowo. W obowiązującym stanie prawnym zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, którego oczekuje skarżący może być przyznane jedynie w wypadkach wskazanych w ustawie. Poza takimi wypadkami przewidzianymi w przepisach szczególnych, np. w art. 78 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 880 ze zm.), w przepisach kodeksu cywilnego ustawodawca dopuścił zadośćuczynienie pieniężne jedynie w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (art. 445 § 1 w związku z art. 444 § 1), w wypadku pozbawienia wolności, w wypadku skłonienia za pomocą podstępów, gwałtu lub nadużycia stosunku zależności do poddania się czynowi nierządному (art. 445 § 2 w związku z art. 444 § 1) oraz w razie naruszenia dobra osobistego (art. 24 § 1 i art. 448). Ogólnikowe twierdzenia skarżącego o naruszeniu jego godności nie mogą być uznane za uprawdopodobnienie szkody niemajątkowej, pozostającej w normalnym związku przyczynowym z wydaniem zaskarżonego wyroku, która

miałyby podlegać naprawieniu przez przyznanie mu od Skarbu Państwa zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 417¹ § 2 k.c.). Poza tym skarżący w swoich wywodach łączy naruszenie godności z przymusowym wykonaniem zaskarżonego wyroku, a nie z samym jego wydaniem. Dołączone do skargi kserokopie decyzji o przyznaniu zasiłku okresowego i wydruków o wysokości stawek czynszowych nie mogą być również uznane za uprawdopodobnienie szkody majątkowej wyrządzonej przez wydanie zaskarżonego wyroku. Nie wynika z nich nawet, by skarżący faktycznie poniósł koszty związane z korzystaniem z pomieszczenia tymczasowego.

Konkludując trzeba stwierdzić, że skarżący nie spełnił wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., wobec czego wniesiona skarga podlega odrzuceniu (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). Można jedynie dodać, że wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, która została odrzucona, nie stoi na przeszkodzie ponownemu wniesieniu skargi od tego wyroku przez tę samą stronę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2006 r., III CNP 22/05, OSNC 2006, nr 6, poz. 111).

Odrzucenie skargi z powodu braków konstrukcyjnych nie uzasadnia przyznania od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., IV CNP 17/12, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. odrzucił skargę i oddalił wniosek pełnomocnika ustanowionego dla skarżącego z urzędu o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

kc

aj